СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXXI. | Число 155. | Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 5. липня, 1923. | VOL. XXXI. | No. 155. | Jersey City, N. J., Thursday, July 5, 1923. | THREE CENTS

ПРЕЗИДЕНТ ГАРДИНГ ЗАПОВІДАЄ, ЩО НАСЕЛЕННЄ АМЕРИКИ ЗА НОВЕ СТОЛІТТЄ ПОБІЛЬШИТЬСЯ ДО 300,000,000 ДУШ

СПОКЕЙН, Вашингтон, 3. липня. — Вчера вечером виголосив тут президент Гардинг промову.

У своїй промові заявився він за розвиненнєм природних скарбів Злучених Держав. Він сказав, що негодиться з поглядами, що частину природних скарбів треба лишити неткненими для будучих поколінь. На його думку їх треба використовувати і розвивати, а се ще тільки пособить зберіганню скарбів, а не прискорить їх винищенне.

Друге століттє дасть Злученим Державам, казав президент, населенне 300,000,000 голов. З тим треба числитись і відповідно до того розвивати природні богатства краю. Історія показує, що із зростом населення розвивались і зростали також богатства краю. Тесаме буде теж і в Америці, длятого треба відкинути погляд про консервованнє природних скарбів, але думати про всестороннє розвиненнє їх і збогаченнє Злучених Держав.

НЕМА ГРОШИЙ НА БОНУС ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ

ВАШИНГТОН, Д. К., 3. липня. — Американське міністерство скарбу заявляє, що сплати заграничних довгів зовсім не вистарчають, аби з них виплатити бонус бувшим жовнірам американської армії з часу світової війни.

Длятого в міністерстві скарбу не вірять, аби Конґрес приймав постанову про бонус.

ВІЛЬНІ ЗЕМЛІ ДЛЯ БУВШИХ АМЕРИКАНСЬКИХ ЖОВНІРІВ

ВАШИНГТОН, Д. К., 2. липня. — Американське правительство призначило для бувших жовнірів американської армії вчасі світової війни 110,000 акрів землі на фарми.

Після стейтів сі землі представляються так:

В Калифорнії є 36,000 акрів у повіті Сан Бернардіно недалеко Келсо, і в повіті Сан Дієго недалеко Кампо.

В Колорадо 1,800 акрів в повіті Костилла недалеко Рассел.

В Неваді 22,000 акрів в повіті Най недалеко Каррари.

В Юті 40,000 акрів у повіті Вашингтон недалеко Сентрел.

Подробиці про сі вільні землі небаром оголосять місцеві земельні офіси.

МІНІСТЕР ДЕЙВИС ЗА АМЕРИКАНСЬКОЮ ЕМІҐРАЦІЙНОЮ ПОЛІТИКОЮ

ВАШИНГТОН, Д. К., 2. липня. — Міністер праці Дейвис виїздить нині відсі до Ню Йорку, відки відіде кораблем Леваєтен до Европи.

Він має на меті приглянутись еміґраційним відносинам в Европі.

Перед відїздом він заявив, що вже найвисша пора, аби Злучені Держави не вели еміґраційної політики чужинецьких корабельних компаній, але мали свою власну політику, в інтересі Злучених Держав.

СЕНАТОР СМУТ ІДЕ ДО ЕВРОПИ ПІЗНАТИ ТАМОШНІ ВІДНОСИНИ

ВАШИНГТОН, Д. К., 3. липня. — Сенатор Смут вибирається в дорогу до Европи. Його метою є, як він каже, простудіювати на місці економічні і фінансові відносини в Европі.

Зокрема він інтересується фінансовим становищем Німеччини, бо вірить, що Америка може відновити торговельно-промислові зносини з Німеччиною на велику скалю.

ЗБІР БАВОВНИ В АМЕРИЦІ

ВАШИНГТОН, Д. К., 3. липня. — Урядові обчислення показують, що сього року більше є землі під управою бавовни в Злучених Державах аніж колинебудь в історії. Одначе збір бавовни не заповідається гарний. Він має бути найгірший від останніх 22 літ.

НОВІ БУДИНКИ В НЮ ЙОРКУ ВІЛЬНІ ВІД МІСЬКОГО ПОДАТКУ

НЮ ЙОРК, Н. Й., 3. липня. — Мейор міста Ню Йорку Джан Ф. Гайлен підписав нині постанову про увільненне від міських податків нових будинків в Ню Йорку на слідуючий рік.

ПЕРША ПОДОРОЖ НАЙБІЛЬШОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ПАСАЖИРСЬКОГО ПАРОПЛАВА

НЮ ЙОРК, Н. Й., 3. липня. — Нині відїздить відсі до Европи в першу подорож по направі найбільший американський пасажирський пароплав Леваєтен (давнійше, німецький).

Корабель має поміщенне на 3,400 пасажирів, але принято тільки половину того числа.

БОЯТЬСЯ НАПЛИВУ ЧУЖИНЦІВ НЕПРАВНИМИ ДОРОГАМИ

НЮ ЙОРК, Н. Й., 3. липня. — Американський іміґраційний комісинер Гасбенд заявив, що найважнійшою справою для Америки повинно тепер бути, щоб не допустити чужинців до Злучених Держав, котрі намагаються з ріжних сторін продістатись до Америки неправними способами.

ПРОГІБІЦІЙНІ УРЯДНИКИ ПЕРЕД СУДОМ

ШИКАҐО, Ілл., 1. липня. — Тут стане перед судом 6 прогібіційних урядників, яким закидається, що роздали шинкарям горівок вартости $200,000, які забрано одній розвязаній фірмі.

СКІРМУНТ ПРЕДСТАВНИКОМ В ЛІЗІ НАРОДІВ.

З Варшави повідомляють, що на місце Ашкеназа іменовано Скірмунта представником Польщі в Лізі Народів. Скірмунт виїздить на днях до Лондону.

ВОЗДУХОПЛАВСТВО НА УКРАЇНІ.

На совєтській Україні большевики розпочали збиранне пожертв на будівлю воздушної фльоти. У висших технічних школах України мається на увазі заснувати катедри воздухоплавства.

УКРАЇНСЬКА КАПЕЛЯ В КИЄВІ

В Київі істнує тепер „Державна українська мандрівна капеля". Вона вже зробила в ріжних місцевостях України 250 до 300 концертів. Капеля дає образ історії української музики, починаючи від Лисенка і кінчаючи молодими композиторами.

КОНФЕРЕНЦІЯ ЗАКОРДОННИХ ПОЛЬСЬКИХ ПОСЛІВ.

Дня 14. червня с. р. у Варшаві відбулась конференція закордонних польських послів під проводом міністра Сейди. Участь в конференції взяли тільки ті посли, що свого часу ділали закордоном з рамени Народового Комітету.

КРЕДИТИ ДЛЯ ПОЛЬСЬКИХ КОЛЬОНІСТІВ.

Польське міністерство фінансів дозволило польським касам ощадности виплачувати кольоністам кредити за посередництвом почтових урядів. Загальна сума призначена на ті кредити виносить 50 міліярдів польських марок.

З ЖИТТЯ ЕСКІМОСІВ.

Морський пес нерпа для Ескімоса „хліб і опал". Достарчає йому поживи, одіння, опалу. В літі має Ескімос аж забогато сеї звірини. В зимі грозить йому голодова смерть. Хоч які Ескімоси хитрі люде, хоч мають стільки практичних досвідів, вони від тисячок літ такі самі. В літі не думають заосмотритися на зиму в мясо морських псів. Ескімос радше вмер би з голоду, як мав би берегти своїх засобів консерв. В зимі, як морський пес жиє під ледом, Ескімос преспокійно жде і трицятьшість годин на гострому ледяному вітрі перед полонкою морського пса. І часто не сполює його.

МАНЕВРИ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ.

В серпні с. р. мають відбутися великі маневри „Червоної армії", на котрі радянський генеральний штаб має запросити військових представників чужих держав.

ВИСОТА — ВАГА — ЗДОРОВЛЄ.

У американських містах на кождім більше рухливім місци стоять публичні ваги на яких прохожі можуть кождої хвилини пізнати тягар свого тіла, себто приріст чи зменшення своєї ваги. На кождій майже такій вазі приміщена табличка з виказом скільки фунтів чоловік повинен важити. Виказ цей зладжений в той спосіб, що подає і висоту чоловіка, так що там подано якому ростови відповідає яка вага.

Др. Доблін, головний лікар „Метрополітан Лайф Іншуренс Компани" на основі спостережень пороблених цею компанією при обезпечуванню людей на життя — каже, що та „пересічна" вага людського тіла має значіння лише для певного віку. По його думці чоловік у віці від 20 до 25 років може важити навіть більше чим по данним згаданого виказу повинен, і це йому не шкодить. Около трийцятки найкраще мати тягар згаданий у тих таблицях, та по трийцяти роках найздоровійші та найдовше живуть ті люде, які важать меньше, чим вони згідно зі своїм ростом важити повинні. Він твердить далі, що в 50-ім році життя чоловік повинен важити о 30 до 40 фунтів меньше, чим вказано у таблицях пересічної ваги, тому, що смертність є богато більша серед людей товстих чим серед сухорлявих.

Найпростійшим середником для того, щоб не згрубіти — це, просто не їсти за богато, себто не переїдатись. Головно відноситься те до того віку, коли чоловік вже перестає рости і не потрібує скільки корму, що раньше. В Америці люму, що раньше. В Америці люде на загал дуже богато їдять. Китайський „кулї" або европейський селянин працюють значно більше при богато легкім харчи, чим пересічний Американець, а живуть при тім довше.

Легке снідання, не тяжкий ланч та обід з одною мясною стравою і з богато ярини вдержать чоловіка в добрім здоровлю. При такім харчи йому не прийдеться в сорокових літах жалуватись на звичайні недуги тих, що переїдаються і грубіють, а то на нирки і на серце.

ВОЛИНЦІ НА УНІВЕРСИТЕТІ У ЛЬВОВІ.

Нарід на Волині зрозумів теж, що треба свої інституції підтримувати матеріяльно і в останні часи став дещо посилати їм гроша. На Великдень в Луцку зібрав посол Луцкевич 310,340 марок на український університет у Львові, на віну в Жидичині тодіж 22:000 мк. на тусаму ціль; в укр. клюбі 315,000 мк. на Луцку гімназію і т. д.

ПАПІР ІЗ ЗІВЯЛОГО ЛИСТЯ ДЕРЕВ.

Французький академик Едмунт Періє разом з п-нею Кареа Брамсон по звідомленням „Офіціяльного Журнала" винайшов спосіб фабрикації паперу з зівялого листя всіх дерев, за виймкою чатинних (шпилькових) дерев. Паперову масу робиться процесом мелення і мочення. На рік по обчисленням, треба для Франції чотири міліони тони сухого листя, а річно є його по лісах Франції 35—40 міліонів тон. Збирати листя не трудно; можуть тим занятися навіть діти і старці. А що листя дерев можна переробляти в кожду пору року, то фабрики, які побудувалися би біля лісів не потребували би магазинів на листя. Перерібка проста, скора і дешева. Після змелення листя одержується два продукти: масу з жил листя і масу дукти: масу з жил листя і масу з лиття, що розпадається на пил. Скоро треба масу з жил золити (давати до луту), мити і білити — так одержується матеріял для паперу. Масу пилу, що дуже скоро спалюється, можна з додатком углиного пилу (або й без него) в прасах збивати у кістки (брікети). Ще ліпше оплачується їх зужиткування при помочі сухої дестиляції; така дестиляція дає відносно чистий, пористий (дірковатий) вуголь (о 6500 до 7000 кальоріях). Крім цього можна добувати при фабрикації паперу з листя також тер (мазь) і деревний оцет. Порошкова маса, змішана й спрасована з мелясою може служити як корм для звірят. Із 1000 кг. сухого листя є: 250 кг. паперової маси, 200 кг. чистого вугля (або 500 кг. цвібаку-корму для худоби), 30 кг. теру, 1 кг. деревного оцту і 600 грамів азетону. — Як запевняють французькі часописи згаданий учений виробив пробки такого паперу, і то від найліпших цигаретних папірців аж до картону.

НЕПОРОЗУМІННЄ МІЖ ВЕЛИКОЮ БРИТАНІЄЮ І ФРАНЦІЄЮ ІЗЗА НІМЕЦЬКИХ „ВОЄННИХ ВІДШКОДОВАНЬ" ЗАОСТРЮЄТЬСЯ

ПАРИЖ, 2. липня. — Французьке правительство рішилось не відповідати на писмі блитанському правительству на його запит у справі вирішення німецького „воєнного відшкодовання" для аліянтів, але переказати своє становище устно.

Як звісно, Франція не хоче згодитись на усуненнє своїх окупаційних війск з німецької території і не хоче згодитись на зменьшенне „воєнних відшкодовань".

Се вона хоче тільки переказати Англії устно.

В англійських урядових кругах з того становища Франції не вдоволені, але кажуть, що і таку відповідь приймуть.

Одначе Пуанкаре все ще не вірить Англії, гадаючи, що вона тому так короводиться з Францією і її політикою, що хоче її покинути і зачати самостійну політику у відношенню до Німеччини. Тут кажуть, що Англія готова навіть цілком зірвати з Францією і заключити окремий договір з Німеччиною. Одинока надія Франції на версайський мировий договір, якого, як вірять Французи, Англія не хоче ломити і бодай задля того договору буде ще держати з Францією.

АНГЛІЯ НЕ СКЛИКАЄ КОНФЕРЕНЦІЇ ДЛЯ ВОЗДУШНОГО РОЗОРУЖЕННЯ

ЛОНДОН, 2. липня. — Англійський президент міністрів Стенлі Болдвин заявив нині в палаті громад, що правительство Великої Британії не гадає тепер давати почину до скликання конференції у справі обмеження воздушних воєнних сил.

Таке теперішнє становище Англії, казав він, з причини не поладнаних відносин в Европі.

ФРАНЦІЯ НЕ ХОЧЕ КОНФЕРЕНЦІЇ ДЛЯ ПІДВОДНОГО РОЗОРУЖЕННЯ

ПАРИЖ, 2. липня. — Французьке правительство не годиться з гадками, аби скликати у Вашингтоні нову конференцію для абмеження підводних воєнних сил.

Французькі урядовці нарікають ще досі на першу вашингтонську розоружну конференцію, кажучи, що там зведено Францію на другорядну морську силу. Французи приняли сей договір, але з жалем і докором, і тепер другої подібної конференції не хотять.

ФРАНЦУСЬКА ОКУПАЦІЙНА ВЛАДА ЗАЙМАЄ НІМЕЦЬКУ ПРИВАТНУ ВЛАСНІСТЬ В РУРЩИНІ

ДІССЕЛДОРФ, Німеччина, 2. липня. — Нині захопила французька військова влада на основі приказу ґенерала Деґута перші приватні заводи в Рурщині для стягання „воєнних відшкодовань" з Німеччини для себе.

Французи заняли три промислові заводи, а між ними одну фабрику льокомотив Круппа в Сеґерот коло Ессен.

200,000 НІМЕЦЬКИХ МАРОК ЗА ДОЛЯРА

БЕРЛІН, 30. червня. — Нині на тутешньому грошевому торзі продавали по 200,000 німецьких паперових марок за одного американського доляра.

БОХОНЕЦЬ ХЛІБА В БЕРЛІНІ 10,000 МАРОК

БЕРЛІН, 30. червня. — Останнього тижня артикули поживи подорожіли в Німеччині о одну третину.

Загалом від 1914 року пожива подорожіла в Німеччині 11,000 разів (се на ділі лиш паперові гроші потаніли).

Тепер булка коштує в Берліні 500 марок, а бохонець хліба 10,000 марок.

ЧЕСЬКИЙ МІНІСТЕР КАЖЕ, ЩО ЕВРОПА ПРИЙДЕ ДО СЕБЕ ЗА 15 ЛІТ

ПРАГА, столиця Чехословаччини, 1. липня. — Чеськословацький міністер закордонних справ, др. Едвард Бенеш, заявив, що він вірить, що Европа може відбудуватись з повоєнного занепаду протягом 10 до 15 літ.

Він теж зазначив, що на його думку рурське питаннє буде скоро розвязане, але загалом питання про „воєнні відшкодовання" годі буде розвязати без співучасти Америки.

УБИТО ІТАЛІЙСЬКОГО ПОСЛА

РИМ, 2. липня. — Невідомий чоловік напав на посла Італійського парляменту Джусеппе Пієтравалле і побив його смертельно.

Посол, вмираючи, відмовився дати поліції інформації про сю подію.

БОЛГАРСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ХОТІЛИ В БОЛГАРІЇ ЗАВЕСТИ БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ „ЛАД"

СОФІЯ, столиця Болгарії, 2. липня. — Нова болгарська влада викрила большевицьку змову в місточку Плевні. Там найдено велику скількість рушниць, машинових крісів та амуніції, які болгарські большевики дістали з Росії.

Вони спершу хотіли повалити королівство і видвигнути Стамбулійського на президента болгарської републики, а опісля хотіли узяти владу у свої руки.

Повалення Стамбулійського болгарських большевиків занепокоїло і вони готовились до боротьби проти нової влади, але ся боротьба не вдалась.

Тутешня поліція увязнила провідника болгарських комуністів Коралева, котрий вертався з Москви, де був на зїзді так званого „третього інтернаціоналу".

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorised July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ДАЛЬША ЛЯЦЬКА ПОГОНЯ ЗА УКРАЇНСЬКИМ УНІВЕРСИТЕТОМ У ЛЬВОВІ.

Львівський український дневник „Діло" пише:

Пятниця, 8. червня с. р. дала нагоду польській поліції виявити свою „спренжистосьць", бо знову переведено ревізію у студентів медиків в салі дому Лисенка. Списано всіх і забрано ще деякі записки.

Тогосамого дня поліція зробила наїзд на „Просвіту" в ринку, і ще й там „відкрила" виклад української устної словесности.

В понеділок 11. червня поліція знову забажала послухати медичного викладу і знову в малій салі дому Лисенка найшла більшу скількість студентів і відбула подібну процедуру як перше.

У второк 12. червня не опустила енергія поліції і вона знову явилась на викладі у медиків, причім одначе знову на памятку часів незвичайної „опіки" „братнього народу" на полі української культури, ВІДФОТОҐРАФОВАНО ЗНАМЕННУ КАРТИНУ ЗІ СТУДЕНТАМИ; ПРОФЕСОРОМ І ПОЛІЦЄЮ.

І в середу 13. червня знову поліція відвідала медиків в тійсамій салі і відбулась подібна процедура як перше.

Видно, що поліція не засипляє справи. Як наслідок того являється масове покликаннє студентів на поліцію, де приписують кождому приналежність до „тайного" або „нелеґального" українського університету і одним кажуть се підписувати, иншим ні.

• •

Ми вже писали з приводу польських нападів на український університет у Львові, що Українці в Америці і в Канаді повинні занятися близше сею справою і видвигнути польські розбої на прилюдне форум перед широким культурним світом.

Нині ще раз се пригадуємо, в надії, що українське громадянство в Злучених Державах дійсно заінтересується сею справою як своєю власною і дуже близкою, а сим покаже, що українська нація не позволить чужинцеви глумитись над її культурою на її землі.

В НЕВОЛІ-ТЮРМІ НА РІДНІЙ ЗЕМЛІ.

СВЯТО РІДНОЇ ШКОЛИ В СТАНИСЛАВОВІ.

В неділю дня 3. червня с. р. відбулося в Станиславові свято посвячення і заложення угольного каменя під будову дому Рідної Школи. Свято вийшло величаво. Вже о 3-тій годині сполудня заповнилася площа будови так, що спізнені гості мусіли заняти сусідні городи і подвіря. Сотки селян з доокочличних сіл прибули.

Українці-вояки з польського війска, які служать в Станиславові, прибули рівно чисельно на се свято, однак з наказу місцевої команди мусіли з болем серця залишити майдан. Після посвячення вертались вони поодиноко і вписували свої імена в пропамятну книгу та складали свою жовнярську лепту на Рідну Школу.

Перед самим посвяченням прибули на призначені місця удекоровані відзнаками з написю „Фундатор Рідної Школи" хрестні батьки початої будови. Представники 20 товариств і сотка хрестних материй та батьків, які зложили крижми по 250,000 і більше марок, заняли почесні місця. Явились представники селянства, робітництва, міщанства, та поважне число інтеліґенції.

На місце посвячення явився представник місцевого староства, щоб допильнувати розпорядження місцевого староства. Сі розпорядження старости були для товариства дуже болючі. ЗАБОРОНЕНО о. ФІҐОЛЕВИ яко священикови ПРОМОВИТИ до зібраного народу і молоді шкіл У. П. Т. (Українського Педаґоґічного Товариства). Делеґатови Головної Управи У. П. Т. зі Львова ПРОФ. ОМ. ТЕРЛЕЦЬКОМУ ЗАМКНЕНО УСТА І ВІН МІГ ЛИШЕ МОВЧКИ СХИЛИТИ ГОЛОВУ ПЕРЕД НАРОДОМ і привітати його мовчки від Головної Управи У. П. Т. при так гарному ділі. Очевидно, ВІДПАВ ТЕЖ ПРИВІТ І МАЛЕНЬКОЇ ДИТИНИ УЧЕНИКА РІДНОЇ ШКОЛИ.

Промовив до зібраних гостий лише голова Кружка У. П. Т. ГНАТ ПАВЛЮХ і у своїй, СТАРОСТВОМ СЦЕНЗУРОВАНІЙ БЕСІДІ, привітав в першій мірі делеґата Головної Управи У. П. Т., відтак представників всіх місцевих і замісцевих товариств; щирий привіт зложив хрестним батькам і поручив їх опіці розпочату будову. У своїй промові представив бесідник історію-мартірольоґію наших приватних шкіл У. П. Т. та вказав на щораз більше зрозуміннє ідеї „Рідної Школи" українським громадянством всіх верств. Громадяни, які постійно місячно вносили датки і субскрипції, зложили протягом року около 50,000,000 мп. Тому з вірою й самопевностю приступила старшина кружка до будови дому.

Відтак відчитав голова грамоту, підписану старшиною і хрестними батьками та делеґатами товариств.

Вчасі вмурування грамоти під угольний камінь відспівав хор „Бояна" гимн „Боже великий".

Вкінци звернувся голова товариства до всіх присутніх гостий і в палких словах візвав їх, щоб, не зважаючи на обмеження і заборони, вписалися в пропамятну книгу та зложили свої жертви і показали, що наша „Рідна Школа" піднесеться — не згине.

Присутні гості свята лавою посунули до пропамятної книги; вписували свої імена; та складали обильні датки.

Вписуванне тривало до 8. години вечером. Останні вистояли пять годин і не відійшли, не зложивши датку на жертівнику „Рідної Школи".

На місці зложено 35 міліонів польських марок. Датки дальше впливають.

ВІКОВІЧНИЙ КОНФЛІКТ.

Михайло Тимофіїв: „Жиди і народне господарство України. — И. Чериковер: „Антисемитизм и погромы на Украинѣ 1917-1918 гг.". — „Український Козак".

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Майже рівночасно вийшли з друку три публікації, що так чи инакше освітлюють жидівське питаннє на Україні. Названа вгорі праця М. Тимофіїва появилась у четвертій книжці „Хліборобської України". Публікація п. Чериковера вийшла окремою книгою, як „перший том історії погромного руху на Україні в 1917-1921 роках". Обидві ці праці, як вже видно з їх назв, займаються жидівським питанням на Україні **спеціяльно.** Натомісць часопись „Український Козак", орган „Національного Українського Козачого Т-ва" в німецькім Монахові, порушує жидівську справу лише мимоходом, але зате ставить її, що називається, **руба,** без компромісів і сентиментів.

Що стільки пишеться про жидівське питаннє на Україні — це не случайність. Для обох заінтересованих партій — для Українців та Жидів — це питаннє стало від 1917 р. актуальним і болючим. Воно не перестає бути таким і нині. Для українського народу, що пробудився до державного будівництва, це є питанням перщорядної ваги, чи тих 4 міліони Жидів, що живуть на його території, належать до його ворогів чи приятелів. Для жидівського населення України це саме питаннє, тільки з иншого боку, має не менше значіння. Тому стільки й пишеться на цю тему, й напевне ще багато чорнила, а може й крови, проллється з обох боків, заки тут дійде до задодольняючого рішення.

Кожда з тих трьох публікацій, про які тут мовиться мова, силкується по своєму розвязати це фатальне питаннє. Кожда з них має в основі свої власні передносилки й кожда приходить до своїх власних висновків. Але їх обєднує спільна **песимістична нотка.** Будучність українсько-жидівських відносин після всіх цих трьох публікацій вирисовується в досить сумнім, щоб не сказати безнадійнім світлі.

М. Тимофіїв дає в своїй широко задуманій розвідці огляд українсько-жидівських відносин од самого початку істнування Руси України аж до наших днів. Од нього довідуємось, що перший жидівський погром на Україні був вже в 1113 році, по смерти Київського князя Святополка. Від того часу погромні бакцилі на Україні не переводились, вибухаючи від часу до часу страшними епідеміями, як це було за перших часів козаччини, потім за Хмельниччини й Коліївщини й нарешті за наших часів.

Що годувало ці бакцилі й протягом довгих століть утримало їх в активнім, дієвім стані? Автор нашої розвідки бачить головну причину цього явища в тій негативній **економічній** ролі, яку відогравали Жиди на Україні. Він не обвинувачує, не впадає в патетичний тон, не клене й не грозить, а лише констатує факти. І ще другий факт, **політичний,** він констатує: що в епоху зросту українського національного руху жидівське населеннє України ніколи не йшло з українським народом, а все з його ворогами — Поляками чи Москалями.

Вихід з цього лябірінту М. Тимофіїв бачить у тім, що всесвітне жидівство (а передовсім жидівство українське — додамо від себе) **мусить негайно** „рішитись на героїчний крок, на радикальну зміну своєї політики" що до України. „Без такої зміни, — каже автор, — безкровне розвязаннє українсько-жидівського питання, мабуть, неможливе".

Иншими словами, Жиди на Україні мусять стати з фактора руйнуючого фактором будуючим. Вони повинні зрозуміти, що їх доля „звязана органічно не з чужими силами на Україні, а з самою Україною, з її продукційними чинниками".

Та автор сам слабо вірить у можливість такого повороту в українсько-жидівських відносинах. Вже „більш як 800 літ топчеться ця справа на тому-ж місці, не зробивши ані кроку наперед... Ані Жиди, ані Українці за цих 800 літ ні трохи не змінили способів своєї примітивної акції та рекації на події"...

Останні слова блискучо стверджуються, коли прочитати книгу п. Чериковера. І власне не стільки саму книгу, скільки передмову, написану до неї відомим жидівським істориком проф. С. М. Дубновим. Сам Чериковер ще старається бути обективним і **викрити ті причини, що викликали погромну хвилю на Україні.** Він підносить причини економічні, а також політичні. Він костатує, що на чолі антиукраїнських партій у Києві стояли самі Жиди, що в українських партіях Жидів майже зовсім не було й що до створення української державности жидівський загал ставився або вичікуюче, або вороже.

Та вражіннє від цих обективних і слушних уваг розвіюється, як дим, коли прочитати гістеричні викрики п. Дубнова. Тут вже нема й спроби оглянутись на себе, пошукати пояснення у власних злочинах чи гріхах. Вже сама назва статті жидівського історика — „Третя Гайдамаччина" — дає добрий передсмак для того, що має прийти далі. І справді приходять такі перлини: „гайдамацькі інстинкти", „гайдамацький звірь", „особливість української душі — її чутливість до погромів"... А тоді приходить і кінцевий висновок:

„Духови жидівства є чужа думка давнього римського поета: може з наших кісток колинебудь повстане местник. Одинока наша пімста — увіковічення злочину в історії. Нарід, що проніс крізь тридцять віків свої святі заповіди: „не убий, не кради, не рабуй, не віддавайся роспусті" — просто зареґіструє дивовижне зламаннє всіх цих заповідей у кольосальних розмірах багатьома тисячами людей Содому (!)! А попасти на чорну дошку жидівської історії — це найтяжча моральна кара. Адже ця чорна дошка дала світови моральну характеристику попередників нинішних погромщиків, од давніх єгипетських фараонів та перських Гаманів до колєктивних Гаманів середновічча й найблизчих до нас епох"...

Коли це не пімста, то що-ж тоді називається пімстою?...

Шкода, шкода, що ці необдумані слова були написані. Книга п. Чериковера, видана в московській та жидівській мовах, а далі намічена до видання ще в якійнбудь світовій мові, розійдеться в сотніх тисячах примірників, читатимуть її люде ріжного стану й положення, і у всіх залишиться вражіннє фальшиве, невідповідаюче дійсности. Але, з другого боку, може й краще, що п. Дубнов мав змогу висловитись. Його думки — це думки величезної більшости жидівського народу. А коли так, то дуже мало шансів на здійсненнє мають побожні бажання п. Тимофіїва, щоб між Українцями та Жиадми зникли „почування взаємної ненависти, злоби й помсти".

Крайности зходяться. Проф. Дубнов напевне дуже здивувавсяб, колиб довідався, що його думки, тільки перелицьовані на другий бік, проповідує монахівський „Український Козак". Алеж це справді так. Цей малограмотний і малодостойний орґан своїм тоном і стилем живо нагадує ті погромні листки, що колись розкидались і розліплювались по українських містах і місточках. На своїм титулі він має крюковий хрест — знак німецьких антисемітів, а в тексті раз-у-раз можна стрінути такі цвітки:

„Нарід кипить думкою кривавої помсти над Жидами"... „Цей ганебний вчинок (признаннє Сх. Галичини Польщі), знайте, переведен світовим жидівським капіталом, який за всяку ціну стремить викопати неперехідну прирву між арійськими національними народами"...

Гидко читати ц юзапашну погромну словесність, і соромно стає при думці, що знаходяться люде, які зловживають чистою та незаплямованою українською мовою для такої брудної цілн. Хай би вже писали по московськи, бо ця мова їм, очевидно, лежить близче!...

Але що дивного є в тім, коли люде не освічені й темні в **такій формі** реаґують на сучасні події на Україні? Коли освічений та учений жидівський професор Дубнов не знаходить для цілого українського народу инших характеристик, як „Гамани", „люде Содому" й „гайдамацькі звірі", — то нашим монахівським оперетковим „козакам" з їх жандармською освітою й сам Бог простить...

Будучність українсько-жидівських відносин виглядало-б цілком безнадійно, коли-б по жидівськім боці стояли тільки професори Дубнови, а по українським — погромщики типу монахівських „козаків". Тут справді можна було-б побоюватись, що апо.еєм злочинів нинішньої доби, **злочинів обопільних,** буде жахливий, нечуваний жидівський погром, який „скасує" жидівське питаннє на Україні, але разом з тим „скасує" також українську свободу.

аН щасте, з обох боків чуються голоси й більш розсудливі. Тверезий голос М. Тимофіїва з українського боку та обективний голос И. Чериковера з боку жидівського вносять трохи заспокоєння й подають слабий відблиск надії, що тут ще може дійти й до иншого рішення, не крівавого, а людяного.

На щасте, з обох боків чуються голоси й більш розсудливі. Тверезий голос М. Тимофіїва з українського боку та обективний голос И. Чериковера з боку жидівського вносять трохи заспокоєння й подають слабий відблиск надії, що тут ще може дійти й до иншого рішення, не крівавого, а людяного.

„Все людське, — скажемо словами М. Тимофіїва, — робиться людьми й залежить, врешті, від того **духу,** що ними в даний період кермує".

Берлін, 11. червня. **Радянин.**

ДОПИСІ

ДІТРОЙТ, МИШ.

Віче в справі січового дому.

В неділю, дня 10. червня с. р., відбулось в гали парохіяльній при Сікат Евню віче, скликане старшиною 17. сотні С. О. У. в справі будови Українського Січового Дому на котре приїхали запрошені з Шікаґо гол. отаман д-р Степан Гриневецький і Ст. Мусійчук, гол. рекордовий писар.

Віче отворив окружний отаман тов. Михайло Майорчик, та покликав на предсідателя віча кошового тов. Василя Коваля, та Мих. Коваля і Мих. Кривого на писарів.

Перший забрав голос місцевий парох о. Л. Сембратович. В своїй короткій промові закликав, щоб показати патріотизм попри слова ділами, та заявив ґотовість послужити доброму ділу.

Відтак тов. В. Коваль представив зібраним батька-отамана, уділяючи йому голосу. Д-р Гриневецький в своїй довшій промові зазначив, що Українці, помимо, що не були причиною великої війни, однак найбільше потерпіли. А причина — брак єдности і солідарности. Нам потрібно діл, а не слів, бо без борби нам ніхто нічого не дасть, навіть нашого власного.

А щоби ми могли успішно боротись, нам треба:

1) Сильної Січової орґанізації, підтримувати морально і матеріяльно свій орґан „Січові Вісти" та щоб січовики не для паради, а для реклями і інформації серед чужинців мали, і при нагодах носили січові однострої.

2) Своєї школи, бо хто по українськи не буде вчитись, буде все свого цуратись і стидатись як на примір наша давна аристократія, котру езуїти в школах спольщили.

Наколи буде у нас школа, то чого ми собі не здобудем, здобудуть наші діти. А хтож буде добувати, як вони винародовляться?! Відтак накликав до жертв на народну святиню, кажучи, що хто жертвує, нікому ласки не робить, тільки собі і своїм дітям.

На поклик батька-отамана присутні жертвували $1.200, що як на початок досить добре.

Опісля забрав голос гол. секр. тов. Ст. Мусійчук. В своїй короткій промові зазначив, що у нас не іде борба армії проти армії, але народа проти народа, для того весь український народ повинен орґанузуватись в „Січи".

Піснею „Ми Гайдамаки" закінчено віче, почім люди розійшлись домів.

М. Кривий і М. Коваль,
секретарі віча.

—o—

ПЕРТ ЕМБОЙ, Н. ДЖ.

Члени У. Н. С. помаґають собі в нещастю.

На мої руки прийшла просьба з нашого села Черче від бувшого члена відділу 104 У. Н. Союза, який перебував в Перт Амбой, Н. Дж., а саме від Василя Скородинського, котрий в Америці зістав калікою тай мусів виїхати до краю.

Працюючи в Америці на зелізници стратив ногу. Дістававши запомогу від братства св. Николая, від. 104 У. Н. Союза і з каси Союзової, купив шифкарту і поїхав до своєї рідної землиці. Відбудувався троха та мислив, що заживе спокійно з женою та діточками. Однак та радість не була довга, бо злобна рука підложила огень, який знищив ціле забудованне так, що бідний каліка лишився без даху над головою. Але в тім нещастю він пригадав собі, що він колись був членом славного У. Н. Союза і членом нашого братства та що колись і він, як приходила просьба від бідного то і він давав. І не завівся! Бо члени У. Н. Союза є жертволюбиві!

Та просьба прийшла на мої руки і з нею вдався до Тов. Зап. Січи, від. 155 У. Н. Союза і це товариство жертвувало зі своєї каси 5 дол., а члени між собою зложили: Стефан Куций 4.00; Іван Ваверчак, Петро Клим і В. Козак по 1.00, а 3.20 дрібнійшими датками, так що на мітинґу зібрано 15.20. Краяни зложили між собою, як слідує: Спільна помі чсела Черга 5.00; Куций і Даньків, Іван Стек (ст.), Анна Білінська і Іван Куриць по 2.00; по 1.00: Мартин Чорний, Іван Ворона, Анна Коритко, Теодор Гавриш, Стефан Ґураль, Теод. Гладун, Іван Стек, Григ. Бабин, Григорій Космина, Григ. Гиба, Павло Король, Василь Космина, Дмитро Коритко, Григорій Ґелета, Дмитро Белнів; по 50 цнт.: Іван Козак, Олекса Іванило, Іван Ґелета, Іван Цимбалістий, Григорій Квасниця, Григ. Дячишин, Антін Запотічний і Мих. Затуський; по 25 цнт.: Дм. Дячишин і Андрій Бажан, а я від себе доложив 5.80. Разом зробило це суму 53.50, яку вислано в долярах через банк Luis Sckipo ч. посвідки 5732.

Дорогі Родимці! Не для того пишу це, щоби хвалитися, а длятого, щоби дати примір тим, котрі блукають манівцями, котрі не належать до жадної української орґанізації, а перед усім до У. Н. Союза.

Де найшовби був поміч той бувший член У. Н. Союза, колиби не був колись належав до нашого гурту?!

Тож кличу до Вас, Земляки: нехай не буде ані одного Українця ні Українки, щоби не належали до У. Н. Союза!

В імени бідного каліки, всім жертводавцям велике спасибі!

Григорій Маслій.

ПОЛЬСЬКА СОЦІЯЛІСТИЧНА ҐАЗЕТА ПРО УКРАЇНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ЛЬВОВІ

Львівський дневник „Дзєннік Людови", орґан галицької П. П. С. (польської партії соціялістичної у виданню з 11. червня с. р. помістив отсю статтю, яку отсе подаємо в українському перекладі:

„Українська преса подає нові подробиці про „опіку" львівської поліції над українською молодю, яка вчиться на університетських курсах у Львові. Поліція хоче репресіями здавити голод знання серед української молоді, яка приневолена заспокоювати сей голод нелеґальним шляхом. Українське громадянство, яке числить в Польщі понад 6 міліонів осіб, має слушні претенсії до того, щоб уряд нарешті приступив до сповнення своїх обовязків супроти Українців, які платять податки, і подбав для них про університет, тим більше, що зріст націоналістичних течій на польських університетах замкнув на довгі роки брами до тих університетів для українського студентства.

„Кураторія українського університету (з конечности, тайного), звернулась до польського уряду з пропозицією о удержавненнє українського університету і предложила в тій справі соймови проєкт. А тимчасом поліція, голодна на лаври, уладжує лови на студентів і професорів, та здобуває смутну славу не лиш для себе, але і для суспільности, що такі речі толеруе.

„Минулої середи підчас таких ловів українські студенти відфотоґрафували ту справді історичну сцену з професорами, студентами і цілою громадою поліціянтів на вічну памятку. Відбитки тих фотоґрафій пійдуть в широкий світ і Польща мусить поважно стидатись тих метод, які пятновано колись, як розходилось о нашу шкіру. Українці так певні своєї слушної справи, що в присутности поліції заповіли день, годину і місце чергових викладів. Польський уряд повинен заняти як найприхильнійше становище в справі університету. „Пястовці", як Вітос, Бриль, Навроцький, Островський і інші, вибрані до сойму голосами українських селян, яким обіцювано підчас виборів золоті грушки на вербі і „братню любов". Тепер пора витягнути консеквенції".

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ

Тов. П. П. — Відозва буде поміщена.

ЯК ЗБИРАТИ ЖЕРТВИ НА РІДНУ ШКОЛУ Й УНІВЕРСИТЕТ?

Ось відповідь:

1. — Пасейк, Н. Дж. — Підписаний писар Тов-а „Читальні Просвіти" в Пасейку пересилає у прилозі $45.00 (сорок пять долярів) на „тайний університет" у Львові. Це половина чистого доходу з представлення „Украдене щасте", яку виділ читальні ухвалив на згадану ціль з тим застереженнєм, щоби повна квота 45.000, по потрученню лишень коштів пересилки, була вислана до Львова на піддержаннє тайного університету. — З поважаннєм, Володимир Білоруський, писар.

2. — Миннеаполис, Минн. — Пересилаю збірку, зібрану шкільними дівчатами по домах. Збирали панні Юлія Степанчак і Анна Харчишин і зібрали $41.30. Збірка 24. червня в церкві св. Константина $38.70, — разом $80.00. (Збірку 41.30 хотіли ми переслати самі до Львова однак відступаємо від сего, длятого що маємо центральну орґанізацію Обєднаннє). Наша громада хотяй числом не велика, але у справах народніх, можна сказати, перша, бо все і всюди підпирає народнє діло, не оглядаючись на тих патріотів, які себе називають Українцями тоді, як не збирається жертв, а коли приходить зібрати жертву на Україну, то сидять по хатах, бо, мовляв, грішми не здобудемо України. Всі культурні народи грішми підтримують, а не здобувають, — тільки наші деякі зацофанці, як прийдеться помогти Рідній Школі, інвалідам, студентам, жовнірам, сейчас кажуть: Грішми не здобудемо. Хотяй справа гуманітарна не належить до політики, але це їх оборона; даються самі пізнати, які вони Українці. Одні хилять голови до Москви, а другі до Варшави, а ті, що стоять твердо при Києві і Львові, помагали, помагають і будуть помагати, аж здобудемо независиму Соборну Україну. Най у списі не забракне ні одної свідомої громади, а тим дамо доказ, що вміємо стати в обороні своїх поневолених братів, які стогнуть в ляцько-московському ярмі. — Микола Ґрубрин.

3. — Питсбурґ, Па. — Пересилаю $35.35 на Рідну Школу. Збирали М. Сарахман і Іван Цвік. Всім жертводавцям щира подяка. — Михайло Сарахман.

Отсе короткі слова, а велике діло.

Українські Громади:—

Досі перше місце в збірці „Дня Квітів" занимає громада Миннеаполис, друге Пасейк, третє Скрентон, четверте Питсбурґ. Досі найбільше принесли листи ч. 54, якою збіркою занявся п. Н. Ґрубрин, і ч. 384, якою занявся п. М. Сарахман.

Що скажуть наші великі громади?

Спішіть із посилкою, бо в липні відсилається вся сума до краю.

Обєднаннє Укр. Орґанізацій в Америці.

OBYEDNANNYE, Room 608, 136 So. 4th St., PHILADELPHIA, PA.

Вячеслав Будзиновський.

РЕВІЗІЯ ІСТОРІОҐРАФІЇ?

(Докінчене)

(3)

„Анархія є найбільшим, найгрізнійшим і постійним (!!) ворогом України", каже Кревецький. Доказом має бути й се, на східнім Поділю і на Подніпровю громади виломлювалися зпід княжої влади і з державної звязи (болохівщина); що сільські громади на випередки пхалися під татарську владу (татарські люди); що анархія панувала серед козаччини.

Чи все те справді доказ, що ся анархія виходила з вдачі українського народу?... Ні!

Соціольоґічно образований історик повинен знати, що в тій фазі розвою держави, коли її творили і удержували князі зі своєю военною дружиною і боярами, хлопські громади скрізь (!) у світі були непримиримими ворогами держави. В державній звязи держала їх тільки брутальна сила. Коли в якій державі тратила силу пануюча верства, або коли під ударами зовнішного ворога ослабла державна влада, то тоді сільські громади намагалися до решти виломатися зпід державної влади, силкувалися розірвати всяку політичну звязь між собою.

Така анархія була і є в кождім народі, але тільки тоді і осїлько, коли і о скілько вона є суспільною конечністю (!); коли і оскілько якась сила ослабила ту верству народу, котра в даній хвили є двигарем державної думки; котрої особисті і клясові інтереси сходилися з інтересом держави. І у нас бувала анархія. Але тільки тоді, коли двигарів державної думки змасакрувала яка зовнішна (!) сила. Тоді робили свою руїнну роботу ті верстви народні, котрі на тодішній ступени суспільного розвою не могли видіти дальше, як по кінець свого носа. Котрі не могли знати, що їх особисті і клясові інтереси, „як не тепер, то в четвер" потерплять від чужої державности, бо гадали, що „з хлопа мене не скинуть!" Вони відчували тільки тягарі і обмеження, і державу ідентифікували (мали за одно) з висшою верствою, що витворила державу і держала її. Будучи ворогом тої верстви, були також ворогами їх, і своеї держави. Ось причини „болохівщини", бунтів сільських громад проти князів і татарофілство хлопів — тоді, коли ослабла верства, котра була двигарем державної думки. Ся анархія була, не причиною упадку княжої держави, але наслідком її ослаблення.

Таксамо в козаччині анархія брала верх тоді, коли в козачій масі опинилося забогато темної „черни і голоти", верстви в цілім світі, отже й у нас байдужої до того, в чиїх руках держава; верстви, котра не годна відчути користий з висшої духової культури, бо хто не кушав цукру, той не знає, що він солодкий і не тужить за ним. Тим то й „чернь" не тужила за власною державою, котра ту власну духову культуру могла би випродукувати. Як в княжім так і в козачім віці найнизша, але найчисленнійша верства народу не могла доглянути, що й вона, мимо всіх тягарів має з власної держави користи посередині. Байдуже, а то й вороже становище „черни" до власної державности бувало в цілім світі, отже воно бувало й в нашій козаччині, як malum necessarium (конечне лихо). Не анархістична вдача Українця вводила анархію в заступи нашої козаччини, але ті причини, котрі ослабили чисельно ту верству козачої маси, котра була овіяна духом української державности і за сю державність боролася. Ті самі причини, котрі викликували бунти громад проти князів і піддаванне Татарам, спонукували також чернь і ту часть козацтва, яка рекрутувалася з хлопів, бунтуватися проти козачої старшини і тягнути до Москви, пхатися „під царську руку."

Неправда й се, що анархія була у нас „постійна". В міру, як сильнійша, чи слабша була княжа влада; в міру того, як в козаччині була сильнійша сячи та її верства, була сильнійша, раз анархія, раз державна думка і карність.

Докір, що у нас „все ставили висше інтереси особисті, клясові і партійні — понад інтереси національної держави", оскілько він відноситься до давних часів, є не на місци з трех причин. Перша та, що маємо безліч примірів самопожертви для державної думки; друга та, що клясовий егоїзм був скрізь на світі; третя та, що тоді саме ті клясові інтереси будували держави. Княжу державу збудував особистий і клясовий інтерес княжої династії, її дружини і боярство. Козаки будували українську державу, в первопочині й не знаючи про се, боротьбою за свої станові привілеї. Сими привілеями викрушували цеглу по цеглі з польської державности на Україні і на її місце вводили козачу, отже власну українську державність.

Просто ударом в лице нашої історії є висказ Кревецького, що „ми не маємо державної традиції, ні державної думки"; що „не мали її вже в 2-ій половині XII ст... не мали її і пізнійше."

Ми маємо велику і славну традицію нашої державности, лише ми не знаємо її, бо наша історіографія подає образ нашої бувальщини в фальшивім світлі. Але, як скинемо окуляри українського історика і на самі давні події і факти подивимося голим оком здорового на умі чоловіка, то побачимо, що вони нанизані на одну червону нитку власної державности, та що наша історія є одною величавою епопеєю української державности. Лише основно зревідувати сю історіоґрафію, оперти її на знанню соціольоґії і викинути з неї демаґоґію, то наші історичні традиції стануть в наших руках непоборимою збруєю в боротьбі за власну державність.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читанне веде до просвіти, а просвіта — се сила.

SVOBODA
43 Grand Street Jersey City, N.

III-Й УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ ЗЇЗД ХОЛМЩИНИ Й ПІДЛЯША В ХОЛМІ

(28-го травня 1923 р.)

Холмщина й Підляша — це землі найблизчі до нас і по духу і по умовинах, серед яких живе їхнє однородне з нами населення. Життя на цих землях мусить нас особливо цікавити і за ним треба нам зорко слідкувати. З цими землями від дуже давного часу звязана наша судьба і тепер шляхи, якими пливе наше життя, майже одні і тіж. Тим то особливе значіння для нас має III. Український Зїзд тих земель. Для нас мусять бути цікаві ті способи, якими постановив народ тих земель боротися зі своїм лихом, яке майже не ріжниться від нашого.

Про Зїзд треба сказати, що такі зїзди бувають не часто; вони бувають тільки у вивзолених народів, як наслідок незвичайного підйому духа, або у покривджених, як наслідок лиха, що перебрало міру. На зїзд прибуло 293-ох делеґатів з рішаючими і 23-ох з дорадчим голосом зі всіх повітів Холмщини й Підляша та 44-ох гостей головним чином з тихже земель. Що-ж стягнуло представників зі всіх закутин тої землі на зїзд? — Годі догадуватися тут радости. Тамошній весь народ гнете один великий тягар, що стає непосильним, перебірає міру. Народ усвідомив собі це і ця свідомість будить його до чину і вона то й стягнула представників зі всіх закутків згаданих земель, щоби порадиться як зарадити лиху. Цей Зїзд — це голос покривджених, доведених до одчаю, це шукання шляхів виходу зі страшного становища. А становище там — це дійсно гідне старої матушки Росії.

Велика саля театру заповнена свідомою громадою, свідомими й тверезо думаючими представниками сіл і міст, майже виключно селянами. Кожне слово виголошене з трибуни було зрозуміле, падало на догідний ґрунт і викликало радість або обурення, одобрення або осуд, влучні замітки, запити і т. д. В дискусіях живу участь беруть селяне і дивують річевістю промов. В кожнім їх слові чується, що вривається терпець, що кривда народу вже забула границі. Мимо великого перемучення під кінець Зїзду заінтересовання справами не слабне, а тільки збільшуеться вражливість на кожне сказане слово. Народ Холмщини й Підляша показав на Зїзді, що під належним проводом він не останеться по заді і займе належне місце і поставу в обороні своїх прав, на шляху до своеї мети.

Не стільки доброго можна сказати про провід. Замітний був брак відповідної підготовки Зїзду. Президія Зїзду була спокійна і рішуча, але не домагала керуванням дискусіями і за багато часу присвятила тром московським провокаторам, що вховзнулись на Зїзд і весь час перешкаджали нарадам та й розбивали правильний і спокійний хід нарад. Матеріял для Зїзду був підготований дуже багатий, але рішення западали без належного обговорення. Для вичерпання всього матеріялу одного дня було рішучо за мало. Коли-ж иншого виходу не було, треба було звернути особливу увагу якраз на річевість дискусій. Численні внески в останній точці нарад доказували, що їх є багато і всі вони не вичерпані. Це накладає великий обовязок на вибраний Комітет вияснити ті питання, які не мали часу для вияснення на Зїзді, або що в скорім часі слід скликати слідуючий народній зїзд.

Реферати були річеві і зрозумілі і перешкодив їм тільки розвинутися брак часу. Останні справоздавчі реферати про справи господарчі і суспільно добродійні були тільки коротким змістом тих рефератів, з їх безумовно цікаво й корисно було почути в подробицях.

На Зїзді вибрано Комітет, який як управа орґанізації, приняв назву Народній Український Комітет. До Комітету вибрано 15 представників зі всіх повітів; всі посли Хлмщини й Підляша входять до Комітету як вибранці всього народу. На Зїзді винесено цілий ряд резолюцій, з яких більшість являється складовими частями програми, по якій має працювати орґанізація.

Резолюції.

По питанню політичному й національному: Зїзд констатує недопустимий в демократичній республиці національний утиск українського населення на землях Холмщини й Підляша і реакційно-шовіністичну політику стосовану до нього.

Зїзд протестує перед цілим культурним світом проти цього режіму й іґнорування насущних національних і соціяльних потреб укр. народу, та заявляє, що не уляже в боротьбі за слушні свої постуляти (права).

Зїзд свідоми йсвоїх національних і соціяльних інтересів, усвідомлює собі, що за теперішню політику до укр. народу не поносить вини польський працюючий люд, з яким укр. працюючі маси мають однакові клясові інтереси, а тільки польські пануючі кляси.

Зїзд уважає, що одиноким демократичним виходом для упорядковання життя укр. населення земель Холмщини, Підляша, Полісся, Волині й Сх. Галичини в Польщі, було би обєднанне цих укр. земель на основах національно-теріторіяльної автономії.

Нерівна боротьба за ці природні національні й соціяльні права вимагає скупчення всіх дійсно демократичних сил. Тому фактичне обєднання кілька міліонового укр. населення в Польщі — земель Холмщини, Підляша, Полісся, Волині й Сх. Галичини мусить наступити як найскоріще шляхом скликання національного конґресу українських орґанізацій, що представляють інтереси укр. широких працюючих мас.

Акція обєднання повинна обняти також область суспільно-господарчу. Енерґічно розвинена діяльність в цій области буде запорукою для піднесення добробуту укр. працюючого народу.

По питанню орґанізації: Заслухавши звіт з діяльности попередніх краєвих екзекутив (делеґатури і виб. комітету), які протягом 4-ох літ в найтяжчі для краю моменти стали на сторожі національних і соціяльних інтересів укр. трудових селянських мас, Зїзд апробує їх діяльність, яка причинилась до поглиблення соціяльної і національної свідомости укр. населення Холмщини й Підляша.

Зїзд закликає все свідоме укр. громадянство до постійних складок на орґанізаційні потреби в національний фонд Комітету.

Для керовництва політичним життям Зїзд вибірає Комітет, до якого увійдуть представники всіх повітів Холмщини й Підляша.

Комітет складається з 15 чоловік вибраних представників на зїзді і членів парляментарної репрезентації Холмщини й Підляша а то 6 послів і одного сенатора, які входять до Комітету автономічно. При складанню Комітету приймається теріторіяльний прінціп. Відповідно до числа укр. населення в окремих повітах, вибірають: Холмський 4, Грубешівський, Томашівський, Білгорайський, Володавський по 2, Замость, Красностав, Біла, Радзань і Константинів по 1. Комітет вибірає президію з 5 чоловік: голову, двох заступників, секретаря і скарбника. Комітет збірається обовязково 2 рази до року на звичайні сесії. В міру потреби його скликає президія з власної ініціятиви, чи на вимогу одної третої части членів Комітету на сесії надзвичайні. Комітет є політичною репрезентацією і керуючим орґаном для укр. населення Холмщини й Підляша. Осідком Комітету є місто Холм.

В справах школи: Зїзд протестує проти антиконституційної політики польонізації в шкільництві, завдяки якій укр. населення Холмщини й Підляша досі не має ні одної початкової ні державної ні приватної школи в рідній мові і мушене посилати своїх дітей до польської школи.

Зїзд з великим жалем стверджує, що наслідком штучної польонізації краю, є лише поступове культурне й моральне здичавіннє укр. люду, бо значний відсоток дітей цілком не ходить до школи, а ті, що ходять до польської школи, майже нічому в ній не навчаються; щож до релігії, то тільки невеликий відсоток дітей виховується в школі в своїй вірі і має змогу ходити до церкви.

Зїзд домагається: обовязкового заснування на державні кошти з початком нового шкільного 1923-4 року народної школи в рідній українській мові всюди, де найдеться бодай 20 укр. дітей у шкільнім віці; — відкриття на державні кошти середніх і фахових шкіл в українській мові і в першу чергу — учительської семінарії; — забезпечення української школи від всяких способів денаціоналізації. Педагоґічний персонал, визче і низче шкільне начальство, повинні складатись з людей української народности, а шкільні підручники, предмети і система навчання не повинні гальмувати національного виховання; — свободи для приватнього українського шкільництва.

В справах церковних: Зїзд протестує проти всіх надужить з боку Державної Влади, які мали місце в церковному життю Холмщини й Підляша.

Зїзд домагається: Скасовання тимчасових приписів церковних, як антиканонічних і антиконституційних; — відділення Православної Церкви від Держави; — відчинення всіх бувших православних церков і повернення їм церковного і парафіяльного рухомого і нерухомого майна; — як найскорійщого скликання Церковного Помістного Собору, який один тільки є вищим, канонічним і правомочним орґаном Православної Церкви.

В справах господарчих: земельній, відбудови, самоврядувань: Зїзд стверджує, що на Холмщині й Підляшу є велика кількість безземельного й малоземельного населення; це населення, маючи право на першенство отримання землі, її не отримує; земля роздається напливовому елементові — осадникам і кольоністам; ця роздача землі осадникам і кольоністам веде виключно до спольонізовання і знищення нашого народу. Тому Зїзд протестує проти осадництва й кольонізації і домагається справедливої земельної реформи, прінціпом якої повинно бути наділення землею всього безземельного й малоземельного населення без ріжниці віри й народности.

З огляду на те, що істнуючі бюра Відбудови не відбудували й пятої частини будинків знищених війною; — що населення на власні кошти відбудуватися не може — Зїзд домагається, щоби уряд в як найкоротшім часі прийшов з вистарчаючою допомогою як деревом так і грішми.

Находючи, що сучасні місцеві самоврядування не відповідають свойому призначенню з приводу того, що вибори переведено посередньо, Зїзд стверджує, що сучасні соймики мусять бути переведені на основах демократичних — тоб то через безпосередні вибори.

В справах суспільно-добродійних: Зїзд протестує проти насильного вихрещування в польських притулках православних дітей на католиків і проти польонізації дітей в притулках.

Зїзд домагається: впровадження для православних дітей в притулках навчання православної релігії; — віддання по церковних будинків під укр. доброчинні орґанізації.

Зїзд протестує проти поминення укр. інвалідів при парцеляції землі, надаванню концесій та виплатах належної законної пенсії.

В справах ріжних часопису, кооперативів. Зїзд протестує проти надужиття відповідних чинників, що забірають зпочти укр. ґазети і не віддають їх адресатам, а рахуючи свій часопис необхідним оруддям для боротьби за ідеали нашого народу, закликає укр. громадянство до ширення часопису з тим, щоб в кожній укр. хаті був часопис „Наше Життя".

Для піднесення матеріяльного добробуту працюючих селянських мас Зїзд уважає за необхідне заснування сільських кооперативів з повітовими централями.

Гр. Гл.

(З луцької одноднівки „Селянська Правда).

ЧОРНІ ДІЯМАНТИ

РОМАН В ПЯТИ ТОМАХ

МАВРА ЙОКАЯ.

(Переклад з мадярського)

ПЕРШИЙ ТОМ.

(3)

Але чому мусів загинути цей гарний світ?

Бо це дещо бракувало.

Природа має свої вічні закони, проти яких не може нічого вдіяти навіть сама творча сила.

Творча сила урядила вже поверхню землі гарно, богато, чудово. Ця формація мала пишний світ рослин, чудові звірята і свій усталений лад.

І всеж ціла ця картина мусіла бути стертою з таблиці, бо в ній забули про одно ество.

Є це ество, яке має призначення, пустошити дерева.

Його імя: людина.

Охоту хвалитися досить остужує свідомість, що світ потрібує насамперед людину для того, щоб вона помагала пустошити дерева.

Це була також її перша робота.

Як тільки людина навчилась вигострити перший камінь на сокиру, вона почала нею винищувати дерева, і перша людина, яка ще ходила голою і не могла зіткати собі запони, будувала вже свій дім з палів.

В часі пліоцену жадне звіря не споживало дерева. Дерева росли одне над другим. Верстви лісів похованих на глибині шестисот футів під землею доводять що протягом тисячелїть один ліс виростав на стовбурах другого і бував похований наступним лісом.

Надмір лісів мав це іньший наслідок.

Кождий знає що листок дерева є відворотними легенями звірят. Легені живляться кисенем і видихають азот, а листок дерева втягає азот і видихає кисень.

Отже в прасвіті було в тисячу разів більше кисеню ніж тепер, майже ціла атмосфера складалася з нього. Звірята не були в стані зуживати сей кисень, життєва діяльність рослинних велитнів переважала звірят.

Кисень є повітря фізичної втіхи. В нім цірkуляція крови швидче, кожде порушення жвавійше; вдихування чистого кисеня надає всім нервам чуття солодкої пристрасти, будить втіху тіла; кисень тримав би людину в сталім екстазі, який зруйнував би тіло і душу, в стані безупинної земної насолоди.

Хто не бачив, що сірник в кисені під шкляною покришкою горить поломям, що вуґіль полихає сиплячи іскри як метеор, що фосфор запалений в кисеню поширює осліплююче світло, і блідо-синє поломя сірки поширює проміні діяманту?

А тепер уявім собі цілу атмосферу аж до баранцевих хмарок повну кисеню.

Тоді досить, щоб одно едине дерево в лісі загорілось, щоб цілий світ раптом без порятунку зник в поломі.

Між тим звірята не роблять жадного вогню; між ними нема Прометея, а само собою дерево не загорається.

Блискавка правда запалювала також і тоді як сьогодня, але тодішній дощ був не таким як сьогодня. Це було море падаюче з неба, і вогонь запалений блискавкою зараз же гаснув. Також вогонь вулканів не находить нічого що він міг би запалити. Навколо вулканів околиця гола.

Але і при ясній погоді може на землі повстати вогонь — через „вогневу кулю".

Це є один з тих метеорів з вогненим хвостом, які літають в ніч Святого Лаврентія, які регулярно зявляються тринадцятого падолиста, перекреслюють шлях землі і завжде знов стрічаються з нами.

Розуміється між десятками тисяч разів трапляється раз, що один з цих метеорів падає на землю. І з десяти тисяч таких падаючих на землю метеорів може лише один випадково впав на предмет, який через це міг загорітися. Перед 34 роками одна з таких небесних вогневих куль запалила дахи в Бельмонті, і перед 23 роками такий небесний огонь спопелив село Санк-Пауль.

Отже один такий стоміліоновий метеор запалив ліс в однім з пізнійших тесячелїть пліозену, а разом з ним запалав цілий рослинний світ землі. Ніч стала днем! В кисеню горять прецінь стружки блищучи як зорі, як же мусів горіти цілий ліс пересяклий аброю і смолою, оточений кисеневою атмосферою в дві милі заввишки.

Моря поломени зєдналися між собою навколо і сягаючі до неба гураґани вогня перекидалися з одного континенту на другий.

Звірята тікали в болота, ріки, моря, на льодові простори Сібіру, в безлісні, камнясті пустелі Азії, Африки.

Світова пожежа сягла до бігунів; кождий подих пасату і монзуну гнав перед собою вогнені хмари; вогнева буря раптом почала топити нагромаджені протягом століть снігові гори; страшні маси води раптом покотилися вниз, як пущене Богом скажене море, гнали викорінені гори, намивали перед собою краї, затоплювали долини, наповнювали гірські яруги намулом, накопичували у високих вирізах гір морські мушлі і поховали зруйновані палаючі ліси під уламками скель.

Коли в той час на Юпітері, мешканці якого напевно далеко культурнійші нас, якийсь Тихо де Браге помітив випадково на західнім небі нову звізду, яка раптом засяяла яркійше Сіріуса, і яка потім повільно потемніла і загубилась в темряві ночі і зробилася звіздою третьої кляси: то це була земля.

Роздоплений лід бігуна загасив палаючий світ і покрив його новою гладкою покрівлею.

Астрономи Юпітера дивувалися певно бачучи при допомозі своїх великих рефракторів (вони напевно в цім відношенню попереду нас), як недавно ще близька покрита зеленими плямами планета перетворилась на короткий час в сяюче сонце, а потім зробилась знов сталево блискучою цілком гладкою кулею, яка лише на бігуні оточена була інколи вінцем північного сяева.

Цей новоповставший лист був останною формацією землі. На цій таблиці написано наш світ.

Скільки років треба було, поки з цього нового намулу повстала перша стеблинка трави? І який час лежить між цею першою стеблинкою трави і першою людиною — людиною, яка нічого не знає, нічого не може, яка роджена голою, яка була безсила і якій все бракувало?

(Дальше буде).

ПОСТУП ХЛІБОРОБСТВА В КИТАЮ

Довгий час були звісні світови лиш деякі частини найбільшого народу і найбільшої держави у світі, себто Китаю. Европейські і американські дослідники проїзджали одну чи другу околицю цеї величезної країни, та описували її. Щойно в послідних десятиліттях поодинокі держави почали інтересуватись Китаєм, як цілостию та збирати відомости про ввесь цей край, його нарід, устрій, продукцію та взагалі його життя. В тім самім часі саме китайське правительство перемінилось на краще, приняло европейські способи правління та богато причинилось до зібрання і поширення правдивих відомостий про свою державу.

Вислідн згаданих дослідів з области хліборобства подає саме Американський Департамент Хліборобства у одним зі своїх послідних видань, зладженім на основі матеріалу призбираного китайським міністерством рільництва і торговлі.

По тим даним, у Китаю є більше, чим 59 міліонів фармерів, які разом зі своїми родинами творять 80 до 90% населення. Вони управляють приблизно 212 міліонів акрів землі. З того одна пята частина це залиті водою рижові поля, 16 міліонів акрів — це огороди і садки а решта звичайне орне поле. Головно управляють в Китаю риж, чай, морвове дерево, потрібне для кормлення шовкового мотиля, та просо. Тих річей Китай продукує більше, чим якаиебудь друга країна у світі. Пшениці і тютюну китай продукує трохи меьше чим Злучені Держави.

У 1913-ім році вивезено з Китаю 4 і пів міліона бушлів пшениці а у 1921-ім вже 18 міліонів. Загальна продукція цего збіжа досягає однак 300 міліонів бушлів у рік, та більшість її поїдає само населення у деякі околиці довожено навіть пшеницю з заграниці. У 1923-ім році привезено 8 міліонів бушлів, у 1921-їм вже лише 2 і пів міліона. Кукурудзи збирають в Китаю около 13 міліонів бушлів в рік. Цукру виробляють около 400.000 тон. Усю цю продукцію зуживає само населення.

Тютюну продукують на виріб папіросів, яких вживання незвичайно поширюється. Чаю вивожено перед війною около 200 міліонів фунтів, тепер вивозять лише несповна 57 міліонів. Сталось це головно по російській революції, яка перервала караванну торговлю через Манджурію і Сибір.

Та ріжнородність і богацтво продуктів може видаватись неправдоподібним, коли взяти під увагу, що управлювана почва в Китаю є два з половиною разів меньша від поверхні управної ріллі в Злучених Державах. Та треба памятати, що китайські селяне справляють землю богато старанніше чим американські фармері і через те вона несе їм більше плодів, а далі — у деяких околицях Китаю можна збирати плоди три і чотири рази до року а в більшости два рази. Через те і розвій рільництва в Китаю не лежить в піднесенню господарства а просто в побільшенню землі придатної під управу.

ВИРІБ ПАПЕРУ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

Злучені Держави не лише зуживають найбільше паперу але й продукують його у кількости, яка рівнається половині паперової продукції цілого світа. В 1922-ім році випродукувано тут около 7 міліонів тон ріжного рода паперу, від папіросної „бумажки" до пакункового картону.

У згаданім році було тут 726 паперових фабрик, себто о 51 меньше, чим перед війною. Та завдяки технічним уліпшенням ті фабрики продукували богато більше паперу, чим передвоєнні. Поступ цей видко найкраще зі слідуючих чисел: перед двайцяти роками найкращі машини виробляли на мінуту пересічно сто стіп паперу в сто інчів ширини. Тепер нові машини виробляють по тисячу стіп на мінути в 232 інчів широкости.

Для виробу паперу уживають старих шмат, зужитого паперу, старої пряжі та шнурків, а головно дерева. Той сирий матеріял обробляють ріжними механічними та хемічними способами та залежно від него і від тих способів дістають ріжні роди паперу. Паперова промисловість концентрується головно в північносхідних стейтах, та над Великими Озерами, а то через те, що тут найбільше зуживається паперових виробів. Матеріялу для цеї інституції доставляють одначе головно північно-західні лісисті стейти та також богата в відповідне дерево Аляска.

По вартости вироблених продуктів розділюють промисловість Злучених Держав на чотирнайцях великих груп. Паперова індустрія занимає між ними шесте місце. Та до неї вчислено не лиш сам виріб паперу а теж і його оброблювання в фабриках коробок, друкарнях та видавничих заведеннях. По даним з 1919-го року в паперову промисловість з усіма її вітками було вложено 2,400,000 долярів, з чого половина припадає на капітали вкладені на продукцію паперу. Протягом 1921-го року було занятих при виробі паперу 105,000 робітників, які в тім році дістали були 127 міліонів долярів платні. За сирий матеріял потрібний до виробу паперу заплачено в тім часі 445 міліонів долярів а випродукувано з него товару вартости 667 міліонів долярів.

Зі згаданих 7 міліонів тон найбільше вироблено картону на паперові коробки і опаковання і т. п., по тім приходила продукція газетного паперу, далі книжкового, паперу до паковання, канцелярійного, листового, папіросного і инших родів. Попри деякі спеціяльні роди паперу, яких тут не вироблювано, спроваджено теж з заграниці значну кількість — один міліон тон — газетного паперу.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ПИТСБУРГ, ПА. Тов. ім. Ів. Франка, від. 53 повідомляє, що піврічний мітинг відбудеться о 7. годині вечером в неділю, 8. січня в гали Укр. Н. Дому, ріг 11-тої і Бінгтем ул. На порядку нарад піврічне справоздання та инші важні справи. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — І. Ганяк, предс.; П. Шпікула, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 367 повідомляє, що надзвичайний мітинг відбудеться о 7.30 вечером в вівторок, 10. липня в церковній гали під ч. 303 Гудеон Евню. На порядку нарад будуть дуже важні справи до полагодження, отже просить ся членів прибути на мітинг і полагодити ті справи раз, щоби не було колотні в товаристві. — А. Бабій, пр.; М. Антонів, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Мир, від. 324 повідомляє, що звичайний мітинг відбудеться о 3. годині пополудни в неділю, 8. липня в гали Укр. Громади під ч. 2309 Фермонт Евню. Всі члени повинні зійтися, бо є важні справи до полагодження. — Н. Самбір, предс.; І. Слободзян, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сошествія св. Духа, від. 237 подає до відома своїм членам, що піврічний мітинг відбудеться в неділю, 8. липня о годині 2. попол. у церковній гали. Просить ся всіх членів аби явилися на сім мітингу і вирівнали свої довги. Неявившийся член заплатить кару після ухвали статута. — Л. Благітка, пр.; Т. Левчишин, секр.

ЗВІТ ФІНАСОВИЙ Т-ВА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІЖИ В НЮ ЙОРКУ,

з підмоги українським студентам в Европі за місяць май, 1923.

Поміч від опікунів.

Імя Опікуна	Ч. Студ.	Доляри
о. Іван Жук, Питсбург, Па.	108	5.00
Укр. Ліга Горожан, Н. С. Пітсбург, Па.	256	5.00
Бр. св. Петра і Павла, Карнегі, Па.	357	10.00
Бр. св. о. Николая, Рочестер, Н. Й.	317	30.00
Ів. Клемин, В. Клеман і М. Хомик, Аллентавн, Па.	355, 308	10.00
Укр. Громада в Міннеаполіс	25, 117, 254, 275, 311, 312, 320	35.00
Тов. Сокіл, Клівленд, Огайо	307	5.00
Ліга Горожан в Ню Йорку	404, 12в, 29в	10.00
Бр. св. Петра і Павла, від 108 Пров., Стемфорд, Конн.	69а	7.50
Т-во Вільна Україна, Ричмонд Гил, Л. Ай.	1а	2.50
Т-во Зоря, Ню Йорк, Н. Й.	49	5.00
Парохія Сош. св. Духа, в Брукліні, Н. Й.	102	5.00
Комітет 10-ох, Вестборі, Л. Ай.	406	3.00
Тов. Запорожська Січ, Ню Йорк, Н. Й.	301	5.00
Филип Ясновський, Сликвіл, Па.	405	10.00
Дмитро Фенканин, Пассайк, Н. Дж.	8А	2.50
М. Гриншак, Елизабет, Н. Дж.	23А, 36А, 51А	6.00
Яків Миськів, Санквойт, Н. Й.	267	30.00
Тов. Вільні Козаки м. Львова, Ню Йорк, Н. Й.	348	5.00
Укр. Парохія в Байон, Н. Дж.	35А. 78А	5.00
Комітет 6-ох, Клівленд, Огайо	306	15.00
Укр. Американський Горожанський Клюб, Аллентавн, Па.	277	5.00
Комітет 5-ох, Бруклин, Н. Й.	361	5.00
о. Олекса Пристай, Карнегі, Па.	459, 281	10.00
А. Б., Ню Гейвен, Конн.	55а, 310, 327	15.00
Іван Фридерик, Росфорд, Огайо	25а	2.50
На підмогу студентам разом		249.00

Вислано до Укр. Краєвої Студентської Ради у Львові	$ 36.00
Вислано до Т-ва Прихильників Осьвіти у Відни	135.00
Вислано до Спілки Укр. Студентів в Берліні	45.00
Вислано до Т-ва Укр. Студентів в Данцігу	25.00
Вислано до ЦЕСУС-а, Прага, Ч. С.	5.00

УВАГА: — Кромі цего дня 4-го червня вислано до Земельного Банку Гіпотечного у Львові яко першу рату на ДІМ Українського Університету у Львові $500.00. — З фонду Загального доложено для ст. ч. 406 $2.00.

Всі кошти посилки товариство покриває з власної товариської каси.

РОДИМЦІ! Не забувайте на жертви на підмогу українському студентству! Збудуймо нашу святиню науки, український університет у Львові.

Всякі жертви шліть на адресу товариства:

UKRAINIAN YOUNG MEN & WOMEN'S ASS'N,
30 E. 7th Street, - - - - New York, N. Y.

ЗА Т-ВО УКР. МОЛОДІЖИ В НЮ ЙОРКУ, Н. Й.:
Григорій Герман, голова; **Омелян М. Коцко**, секр. рек.; **Дмитро Сіроцький**, секр. фін.; **Ольга Кирчівна**, касієрка.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ